

УДК 159.922

**ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВОГО
МИСЛЕННЯ**

Марцун Марина Олександрівна,
*здобувач вищої освіти спеціальності 242 «Туризм»,
Миколаївський національний аграрний університет*

Людина представляє навколишній світ у просторових формах, і тому будь-яка її діяльність пов'язана як із самими предметами, так і з їхніми образами. Вивчення образного мислення містить можливості подолання стереотипів та сприяє розвитку творчого потенціалу, що дуже важливо для повноцінного психічного розвитку особистості. Великої актуальності набуває проблема образного бачення об'єкта в навчанні, оскільки не завжди вдається встановити психологічні причини неуспішності студентів.

Із психологічних досліджень Х. Я. Кадаяс, І. Я. Каплуновича, І. С. Якіманської слідує, що накопичені дані про шляхи і способи розвитку та формування просторового мислення, яке є різновидом образного мислення, наразі не знаходять належного застосування.

Образне мислення включає три розумові процеси: створення образу, оперування ним і орієнтування в просторі (як видимому, так і уявному). Усі ці три процеси мають загальний базис, фундамент і залежать від типу тих візуальних (зорових) відносин, які виявляються людиною в процесі роботи з образом або наочним об'єктом.

Під час вивчення різних об'єктів або їхніх образів людина виділяє в них перш за все ті або інші відносини, залежно від того, яка з підструктур образного мислення є в неї домінантною (головною, переважаючою, розвиненішою, частіше за інших використовуваною). [1].

Формування просторового мислення має велике значення для повноцінного засвоєння знань і навиків [2]. Від рівня розвитку просторових уявлень і понять багато в чому залежить успішність оволодіння дітьми рахунком, читанням, письмом, малюванням, ручною працею, фізкультурою тощо (Б. Г. Ананьєв, Л. А. Венгер, О. І. Галкіна, А. В. Запорожець, А. А. Люблінська, І. С. Якіманська, Л. В. Яссман та ін.). Просторове мислення – вид розумової діяльності, що забезпечує створення просторових образів і оперування ними в процесі вирішення практичних і теоретичних завдань.

У просторовому мисленні відбувається постійне перекодування образів, тобто перехід від просторових образів реальних об'єктів до їх умовно-графічних зображень, від тривимірних зображень до двомірних і навпаки.

Наша свідомість від народження вільна та чиста. Проте її засмічують готовими схемами, які дають у дитсадку, школі, університеті, на роботі та вдома. Робота підсвідомості – просторове мислення. Тому всі справжні відкриття, як правило, народжуються в підсвідомості й тільки потім логічно перевіряються.

Розвиток просторового мислення, що забезпечує орієнтацію в просторі, «практичному і теоретичному» (термінологія І. С. Якіманської), сприяє ефективному засвоєнню знань, оволодінню різноманітними видами діяльності. У сучасній психології відмічена висока ефективність просторового мислення, зумовлена великою інформаційною ємністю образів [3].

Важливо, щоб діагностичні методики сприяли виявленню індивідуальних стратегій розв'язання тестових задач, перевірці стійкості їх прояву на різному матеріалі, фіксували особливості опрацювання цього матеріалу. Тільки на цій основі можна диференціювати людей за рівнем розвитку просторового

мислення, виявляти якісні його особливості, давати рекомендації щодо його розвитку і використання в різних видах діяльності з урахуванням цілей і завдань цієї діяльності, вимог до її здійснення.

Список використаних джерел:

1. Каплунович І.Я. та ін. Розвиток образного мислення у дітей дошкільного віку: Метод. посіб. для педагогів дошкільних установ. - В. Маріуполь, 2011.

2. Курепін В.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі закладів вищої освіти, уклад. В.М.Курепін, А.Б. Веліховська, К.М. Комісаренко // Перспективна техніка і технології – 2019 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів, м. Миколаїв, 27 вересня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 132 – 134.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6407>.

3. Психологічна діагностика: проблеми і дослідження /Под ред. К. М. Гуревича.- М., 2011.

*Науковий керівник – асистент Гула Л.В.
Миколаївський національний аграрний університет*